

Egy tükör áll tőlük nem messze. Ahogy megpillantják egymást mint húsdarabot, a tükör fentről lefelé feketévé változik. A fekete tükör szép csendben lefolyik a padlóra. Az anyaga cseppfolyós és sűrű, betölti az egész szobát. Bokáig állnak benne mind a ketten, és a fekete lében szemek vannak. Kíváncsi és kocsonyás álla- gú szemek.

PATAKI TAMÁS
**Megszületik Murokffy
 Tódor Ede**

Aznap, amikor megszülettem, hatos ikreket szült a református pap leánya, és úgy hírlík, vándorló varjak ében tollaitól borzongott az ég, miközben villámok cikáztak közöttük, és ördögfiókák lovagolták meg őket le-lecsúszva, bukdácsolva a rettentő nagyidőben, míg én benn, a szülőszobában visítotam, mint egy disznó, aki felismeri, hogy a Nirvána egy hatalmas hegyes kés, amellyel kettévágják, hát úgy mesélik az öregebbek, hogy aznap három faluban omlott be a föld, és a rejtélyes újdonsült tárnákból kikilógtak a báva tűznyelvek, amit népnyelven csak úgy neveznek, hogy ördögmaszlag, mert édeskés illata arra csábítja a hiszékeny nép fiát, hogy mindenféle lakoma illatait érezze orrlyukában, odacsámbo-rogjon a szakadék szélére, lesse és mélyre szippantsa a pazar földi étkek ingerlő páráit, majd huppsz, hirtelen kötele-let dobjanak a nyakába, meg- és behúzzák, hogy sikoltani sem marad ideje, mert olyan végzet-szerűen gyorsan történik az egész, mint amikor szik- lákba csapódik az a repülőmasina, amellyel mostaná- ban oly sokat kísérleteznek a honi tudósok is.

Úgy hírlík, amikor szemet vetett rám a bába, le- esett az álla, és a padlóra koppant, amely azóta is kong, hogyha mind csendben maradunk a szobában, hallani kimúló, de még erős hullámain, mert azt riká- csolta, ilyet ő még ősanyja életében sem látott, aki- nek szemén keresztül néha szétnéz az antikorokban, mert látó nő, parázból jósol, amelyet le kell pisilni, voltaképpen az összevegyülő szagokból tudja meg- mondani, hogy kire vár siralomház, kire gyermekál- dás, kinek lesz annyi buja szeretője, mint a babérhal- mi plébánosnak, és ki marad őszbe csavarodott agg- legény, aki biz' megnyalná a sót, de fut előle minden menyecske, mint a leprás királyfi elől – nos, amint

A fiú és a lány tudják, hogy már nem is szeretik egymást.

Egy nagydarab filmes kamera nézi az egészet, talán ő is valakinek a tartozéka. Nagy, kerek és éjső- tét lencséje csendesen figyel a néma jelenetet – fény- telenségébe belehal a mindenség.

rám nézett, sejtette, hogy nem mindennapos gyerek- kel van dolga, de még szerdai gyerekekkel sem, sőt, úgy összerándult az arca, hogy utána ráncai mind kiegyenesedtek félelmükben, szeméről lehullt a ké- szülődő hályog, ajkáról koppantak a cserepek, mint amikor nagy vihar kezdi verni a háztetőt, haja, mely galambősz kontyba volt kötve, se szó, se beszéd ki- bomlott, és visszafeketedett tajtékos- sá. Azt mondta, harmadik lábom van, és táltos leszek, ha felnövök, csakugyan úgy tűnhetett a bárgyú szemlélőnek, hogy torzszülött vagyok, akinek három lába és hat-hat lábujja vagy, de ángyom jobban megvizsgálta azt a harmadik lábat, és felkiáltott: Nem láb a?! Puca az, olyan, mint a kelekótya kelgyó, vaksi, de majd marni fog!

A hetedik gyerek voltam a családban, a hetedik kis Murokffy, édesanyám szörnyűséges kínok közepette kínlódott erre a világra, és mikor az első fénysugarak súrolni kezdték a veres bőromet, azon nyomban sírni kezdtem, de nem úgy, mint a többi kölyök: bögtém, mint az ágyú, amely emberéletet emésztett, a bábák pedig fogták a fejüket, és azt a rémhírt terjesztették szerte a vármegyében, hogy még egy költő született, egy újabb búslakodó tudós ember, aki megkeseríti a többiek felhőtlenül egyszerű és boldog életét. Olyan mendemondák is szárnyra keltek, hogy magzatvíz helyett bő tinta ömlött ki velem, és a körömöm, amit az emlőre növesztettem, már hosszú volt és véres, mint egy honvédségi szablya. De amint anyám cse- csén csüngtem, engem is elárasztott a tudatlanság pazar édene, gondom se volt e világra, akkor még úgy hittem, hogy nem hittem. De egyszer, egy boron- gós őszi reggelen, amikor a lámpagyújtogató már az igazak álmát aludta, felverték az ágyból, levetkőz- tettek, mint egy újdonsült menyasszonyt, kitátották a számat, tejet, mézet és ebbe oldott puha kenyeret csurgattak belé, mint nagyanyám a libáiba, kis öltönyt húztak rám, se szó, se beszéd a hintónkba siettek velem, majd bevittek egy hatalmas, sötét épületbe, egy padhoz láncoltak, és ott üldögéltem hosszú-

hosszú éveken át, és magam sorsú, megtört gyermekemberekkel néztük, hallgattuk a búsképű professzorunkat, aki okított minket a világ csodáira, amitől megborzongtunk, és gonoszságaira, amitől megszedültünk.

Míg egyszer megszöktem, elindultam ungon-berken át, jártam széles e vármegyét, tudós kocsisok és pásztorok tanítottak engem a természet és az ég dolgaira, arra, hogyan lesz a botból kígyó, ha nyírfához ütjük a végít, és hogyan lesz az égből nagy szita, amely megőrli és rászórja az emberekre a sorsukat. Csuda dolgok történtek velem, mert ezek a hájas, útilapu-tenyerű bábák azt fecsegték szerte a polgárok és parasztok házaiban, hogy foggal születtem, mi több, mindkét kezemen hat-hat ujj volt, amelyeket a doktor úr le akart nyesni, de csak félig tudott, ezért féltek is tőlem, meg nem is, ha jég verte el a földeket, vasvilákkal gyűlte a kúriánk alá, ha kinéztem az ablakon, mind hasra buktak, mert reszkettek, hogy szemmel verem meg őket, vagy elapasztom a kismamák tejét. Sokat szomorkodtam, mindenki került. Birto-kunk végében volt a mocsár, hátramentem, és előhívtam a lúdvércemet, amire nyeret raktam, megszijaztam, megrántottam a kantárt, és boszorkányok szoknyája alá lestünk be hajnalodásig, amikor ez a kis világ úgy szertefoszlott, mint álmodozó kamaszlányok ajkán a nyálbuborék. Reggelente pásztoroktól méregdrágán megvett füvekből főztek nekem sötéten kavargó, gőzölgő teákat, amelyeket lángba borult fejjel vettem magamhoz, és éreztem, hogy kis testem máglyává gyúl, és elemésztí az ággal együtt gondosan kuporgatott álmaimat izzadságszagú majdani szerelmekről, jól-rosszul elsült párbajokról és áfrikai felfedezőutakról. Pedig meg akartam találni a márványszívű lila elefántot, amelyet püspökinek nevez a troglodita köznyelv, és a hatalmas tündérkígyót, amelyik több ezer évig él majd, amikor elegendőnek ítéli a porhüvelyében töltött időt, és vedleni sem támad kedve, szó szerint felfalja önmagát, azt mondják, aki ennek a ritka jelenségnek a tanúja, annak férfiereje sosem lankad, és több száz utód nemzésére lesz képes, kínozni fogja a termékenység buja démona, mely a vérében üt tanyát, mint a petező legyek. Hát ilyen rémképek üldöztek, amikor elpárolgott lázmérőmből a higany, olyan forrófejű voltam már gyermekkoromban is. Mire már beletörődtem a lázas változtathatatlanba, kinyílt az ajtóm, és édesanyám kíséretében egy babaszemű kislány lépett be a szobába, szorosán a matróna szoknyájába kapaszkodva,

haja göndör volt, mint ezernyi kis farkába harapó kígyó, szeme mély volt, mint egy tengerszem, ajka első ránézésre vértelen, de amint közelebb jött, és fölém hajolt, egyszerre úgy ellepte a vér, mint egy hirtelen kapott sebet. Úgy nézett rám, mint amikor egy torzszülöttre nézünk, és rezzenéstelenül álljuk, nem áruljuk el borzalmunkat, csak figyeljük, mint egy különleges természeti jelenséget. Hát olyan mélyen süppedtem a vizes ágyba, hogy már alig látszótam ki a takarók közül, de ő csak közeledett felém, majd hirtelen, mint egy támadó fenevad, rám ugrott, és megcsókolta jeges ajkával a lázlemezzé merevedett arcocskámat. A láz egy szempillantás alatt eltűnt, mintha háborgó démonhad hajtott volna ki a leheletemből zsarátnokos halott lovak húzta hintóval. Patkójuk nyomát máig érzem minden lélegzetvételemen. No, de a kislány, aki megszabadított engem a poklok poklától, ott ült a térdemen, és meg akartam ölelni, szájon csókolni, hogy megköszönjem ezt a gyógyító látogatást, de amint hóna alá nyúltam, és magam felé húztam, elborzadtam, tenyeremet ellepte a veríték, hiszen a kislány teste kemény volt, mint a fal, és összeroskadt, amint elengedtem: ez a kislány egy baba volt, de szeme még párat pislogott felém, mielőtt végleg rácsukódott volna a halott, hideg szemhéja. Meggyógyultam, felöltöttem a kis mellényemet, és újból nekivágtam – de most nem a mocsári világnak, amit már kinőttem, hanem azon túl az erdők, hegyek hetedhét világának.

POLGÁR KRISTÓF

Talán a hiba

*Talán a hiba csak szarkák közt a holló.
Talán mi sem létezőnk, csak kitaláltuk.
Talán, ha több időm lenne, megfejténém.
Talán, ha most nem ezt írnám, lenne időm.*

*Az a baj, hogy levegőbe szimatolva
dallamok búzlenek és... és illúziók.
De az illúzió is csak illúzió.
Az illúzió pedig fürge tolvaj.*

*Nem azt látom, ami van, csak
amit akarok, de az nincs,
így nem látok semmit.*